

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання вченої ради
Українського державного
університету залізничного
транспорту

29 травня 2018 р. № 5

(В редакції після перегляду.
Протокол засідання вченої ради
Українського державного
університету залізничного
транспорту

«27» березня 2023 р. № 2

Ввести в дію
з 2023/2024 навчального року

С.В. Панченко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Рівень вищої освіти:

перший

Ступінь вищої освіти:

бакалавр

Галузь знань:

14 Електрична інженерія

Спеціальність:

144 Теплоенергетика

Харків – 2023 р.

1. Преамбула

Законом України «Про вищу освіту» установлено, що:

1) освітньо-професійна програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій);

2) стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, та результатів їх навчання;

перелік обов'язкових компетентностей випускника;

нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

форми атестації здобувачів вищої освіти;

вимоги до створення освітніх програм підготовки за галузю знань, двома галузями знань або групою спеціальностей (у стандартах рівня молодшого бакалавра), міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії);

вимоги професійних стандартів (за їх наявності);

3) освітня програма повинна містити:

перелік освітніх компонентів, їх логічну послідовність;

вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;

кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти;

4) заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання. На основі навчального плану у визначеному закладом вищої освіти порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік.

Осьвітню програму «Енергетичний менеджмент» в редакції після перегляду:

1) розроблено на основі Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 144 Теплоенергетика галузі знань 14 Електрична інженерія, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.20 р. № 372, робочною групою кафедри теплотехніки, теплових двигунів та

енергетичного менеджменту Українського державного університету залізничного транспорту у складі:

СЧАСТНИЙ
Євген Єагенійович

– доцент кафедри теплотехніки, теплових двигунів та енергетичного менеджменту, канд. техн. наук;

ВАСИЛЕНКО
Олег Вадимович

– в.о. завідувача кафедри теплотехніки, теплових двигунів та енергетичного менеджменту, канд. техн. наук, керівник групи;

ПАНЧУК
Олексій Вікторович

– стар. викладач кафедри теплотехніки, теплових двигунів та енергетичного менеджменту;

з залученням та врахуванням позицій і потреб таких стейкхолдерів:

ПІДПРИГОРА
Андрій Іванович

– начальник відділу енергоменеджменту регіональної філії «Південна залізниця» АТ «Укрзалізниця»;

КАЛАШНИКОВ
Іван Володимирович

– в.о. першого заступника Харківського відділення філії «Проектно-вишукувального інституту залізничного транспорту» АТ «Укрзалізниця»;

СЛАСТИН
Андрій Вікторович

– директор ТОВ «Опалювальні системи «ОТОС»».

ГРИБАНОВ
Дмитро Олексійович

– студент 1 курсу (перший (бакалаврський) рівень) освітньої програми «Локомотиви та локомотивне господарство» спеціальності 273 – Залізничний транспорт

2) схвалено на засіданні:

кафедри теплотехніки, теплових двигунів та енергетичного менеджменту від «13» лютого 2023 р. (протокол № 6);

науково-методичної комісії Механіко-енергетичного факультету від «27» лютого 2023 р. (протокол № 7);

вченої ради Механіко-енергетичного факультету від «27» лютого 2023 р. (протокол № 7);

3) затверджено на засіданні вченої ради Українського державного університету залізничного транспорту від « » березня 2023 р. (протокол №   ).

2. Профіль освітньої програми «Енергетичний менеджмент»

2.1. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	14 Електрична інженерія
Спеціальність	144 Теплоенергетика
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з енергетичного менеджменту
Кваліфікація в дипломі	Ступінь (рівень) вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 144 Теплоенергетика Освітньо-професійна програма – Енергетичний менеджмент
Опис предметної області	<p><i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> теплоенергетичне обладнання теплових та атомних електростанцій; теплотехнічне обладнання промислових та комунальних підприємств; парові, водогрійні котли; теплові двигуни; тепло- та масообмінні апарати; теплонасосні, холодильні установки; теплоносії та робочі тіла; процеси вироблення, перетворення, передавання, розподілу, використання енергії.</p> <p><i>Цілі освітньої програми:</i> підготовка фахівців, здатних самостійно проводити проектування та розрахунок сучасних теплоенергетичних систем; визначати оптимальні параметри теплофізичних пристрій різної потужності та призначення; проводити енергоаудит енергетичних об'єктів, впроваджувати систему енергоменеджменту з метою зменшення споживання різних типів палива та підвищення екологічної безпеки.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теоретичні та практичні знання теорії тепломасообміну, технічної термодинаміки, гідрогазодинаміки, горіння, перетворення енергії, технічної механіки, комп'ютерних технологій проектування в теплоенергетиці.</p> <p><i>Методи, методики та технології</i> одержання, передачі, ефективного та екологічного використання енергії, експлуатації, контролю, моніторингу енергетичного обладнання, методи фізичного та</p>

	<p>математичного моделювання та обробки даних при експлуатації об'єктів діяльності.</p> <p><i>Засоби, пристрой, системи:</i></p> <p>основне і допоміжне устаткування, засоби автоматизування та керування;</p> <p>засоби технологічного, інструментального, метрологічного, діагностичного, інформаційного та організаційного устатковування виробничих процесів</p>
Академічні та професійні права випускників	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти
Кількість семестрів/років навчання	8/3 роки 10 місяців

2.2. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою: наявність повної загальної середньої освіти.

2.3. Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

- на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС;
- на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста);
- практика має складати не менше 4 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50 відсотків обсягу освітньої програми має бути спрямовано для здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за освітньо-професійною програмою, визначених Стандартом вищої освіти бакалавра за спеціальністю 144 Теплоенергетика галузі знань 14 Електрична інженерія, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.20 р. № 372.

Обсяг дисциплін вільного вибору студентів має становити не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою.

2.4. Очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти

1	Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні загальні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у енергетичній галузі в області енергетичного менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів електричної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
2	Загальні компетентності	ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
		ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
		ЗК3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
		ЗК4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
		ЗК5	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
		ЗК6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
		ЗК7	Здатність працювати в команді.
		ЗК8	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
		ЗК9	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
		ЗК10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
3	Спеціальні (фахові) компетенції	ФК1	Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, наукові і технічні методи і комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань в теплоенергетичній галузі.
		ФК2	Здатність застосовувати і інтегрувати знання і розуміння інших інженерних дисциплін.
		ФК3	Здатність проектувати та експлуатувати теплоенергетичне обладнання
		ФК4	Здатність виявляти, класифікувати і оцінювати ефективність систем і компонентів на основі використання аналітичних методів і методів моделювання в теплоенергетичній галузі

	ФК5	Здатність визначати, досліджувати та розв'язувати проблеми у сфері теплоенергетики, а також ідентифікувати обмеження, включаючи ті, що пов'язані з інженерними аспектами і проблемами охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків в теплоенергетичній галузі.
	ФК6	Здатність враховувати знання і розуміння комерційного та економічного контексту при прийнятті рішень в теплоенергетичній галузі
	ФК7	Здатність враховувати ширший міждисциплінарний інженерний контекст у професійній діяльності в сфері теплоенергетики
	ФК8	Здатність використовувати наукову і технічну літературу та інші джерела інформації у професійній діяльності в теплоенергетичній галузі
	ФК9	Здатність розробляти плани і проекти для забезпечення досягнення поставленої певної мети з урахуванням всіх аспектів вирішуваної проблеми, включаючи виробництво, експлуатацію, технічне обслуговування та утилізацію теплоенергетичного обладнання
	ФК10	Здатність дотримуватися професійних і етичних стандартів високого рівня у діяльності в теплоенергетичній галузі
	ФК11	Здатність забезпечувати якість в теплоенергетичній галузі
	ФК12	Здатність забезпечувати захист інтелектуальної власності, готовувати, оформлювати і виконувати контракти в теплоенергетичній галузі

Програмні результати навчання

РН1. Знати і розуміти математику, фізику, хімію на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньої програми.

РН2. Знати і розуміти інженерні науки, що лежать в основі спеціальності «Теплоенергетика» відповідної спеціалізації, на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми, в тому числі певна обізнаність в останніх досягненнях науки і техніки у сфері теплоенергетики.

РН3. Розуміння міждисциплінарного контексту спеціальності «Теплоенергетика».

РН4. Аналізувати і використовувати сучасні інженерні технології, процеси, системи і обладнання у сфері теплоенергетики.

РН5. Обирати і застосовувати придатні типові аналітичні, розрахункові та експериментальні методи; правильно інтерпретувати результати таких досліджень.

РН6. Виявляти, формулювати і вирішувати інженерні завдання у теплоенергетиці; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я і

безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) обмежень.

РН7. Розробляти і проектувати складні вироби в теплоенергетичній галузі, процеси і системи, що задовольняють встановлені вимоги, які можуть включати обізнаність про технічні й нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) аспекти.

РН8. Застосовувати передові досягнення електричної інженерії та суміжних галузей при проектуванні об'єктів і процесів теплоенергетики.

РН9. Вміти знаходити необхідну інформацію в технічній літературі, наукових базах даних та інших джерелах інформації, критично оцінювати і аналізувати її.

РН10. Знати і розуміти технічні стандарти і правила техніки безпеки у сфері теплоенергетики.

РН11. Мати лабораторні / технічні навички, планувати і виконувати експериментальні дослідження в теплоенергетиці за допомогою сучасних методик і обладнання, оцінювати точність і надійність результатів, робити обґрунтовані висновки.

РН12. Розуміти ключові аспекти та концепції теплоенергетики, технології виробництва, передачі, розподілу і використання енергії.

РН13. Розуміти основні методики проектування і дослідження в теплоенергетиці, а також їх обмеження.

РН14. Мати навички розв'язання складних задач і практичних проблем, що передбачають реалізацію інженерних проектів і проведення досліджень відповідно до спеціалізації.

РН15. Розуміти основні властивості та обмеження застосуваних матеріалів, обладнання та інструментів, інженерних технологій і процесів.

РН16. Розуміти нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) наслідки інженерної практики.

РН17. Аргументувати і доносити судження, які відбувають інженерні рішення в сфері теплоенергетики та відповідні соціальні, екологічні та етичні проблеми до фахівців і нефахівців.

РН18. Вміти керувати професійною діяльністю, участі у роботі над проектами, відповідальності за прийняття рішень у сфері теплоенергетики.

Відповідність результатів навчання та компетентностей наведена в таблиці 1, відповідність результатів навчання та освітніх компонент – в таблиці 2.

3. Перелік освітніх компонентів та їх логічна послідовність

№ з/п	Осьвітня компонента	Кількість кредитів ЕКТС	Тривалість вивчення (у семестрах)	Форма підсумкового контролю
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ				
ОК 01	Історія України та української культури	4	1	екзамен
ОК 02	Українська мова	3	1	залік

ОК 03	Іноземна мова	5	2	зalік, екзамен
ОК 04	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	3	1	зalік
ОК 05	Екологія	3	1	зalік
ОК 06	Теоретична механіка	3	1	екзамен
ОК 07	Водопідготовка	3	1	зalік
ОК 08	Фізичне виховання		4	зalік (4)
ОК 09	Вища математика	15	3	зalік (2), екзамен
ОК 10	Фізика	8	2	зalік, екзамен
ОК 11	Нарисна геометрія та інженерна графіка	8	2	зalік, екзамен
ОК 12	Хімія	3	1	екзамен
ОК 13	Технічна механіка	6	2	зalік, екзамен
ОК 14	ОТ та програмування	7	2	зalік, екзамен
	Обсяг нормативних освітніх компонент	71	-	-

Дисципліни вільного вибору студента циклу загальної підготовки

ВК 01	Дисципліна 1**	3	1	*
ВК 02	Дисципліна 2**	3	1	*
ВК 03	Дисципліна 3**	3	1	*
ВК 04	Дисципліна 4**	3	1	*
	Обсяг вибіркових освітніх компонент	12	-	-
	Загальний обсяг освітніх компонент циклу	81,5	-	-

2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ОК 15	Гідрогазодинаміка	7	2	зalік, екзамен
ОК 16	Технічна термодинаміка	10	2	зalік, екзамен
ОК 17	Тепломасообмін	10	2	зalік, екзамен
ОК 18	Економіка, організація та планування виробництва	6	2	зalік (2)
ОК 19	Матеріалознавство та технологія матеріалів	3	1	зalік
ОК 20	Теплотехнологічні процеси та установки	6	1	екзамен
ОК 21	Котельні установки, паливо та теорія горіння	6	1	екзамен
ОК 22	Джерела теплопостачання	5	1	екзамен
ОК 23	Енергетичний аудит	3	1	екзамен
ОК 24	Теплові електричні станції	4	1	зalік

ОК 25	Автоматизація тепло-енергетичних установок	6	1	екзамен
ОК 26	Холодильні установки та трансформатори теплоти	5	1	залік
ОК 27	Опалення, вентиляція та кондиціонування повітря	5	1	екзамен
ОК 28	Правила технічної експлуатації, рухомий склад та тяга поїздів	3	1	залік
ОК 29	Основи автоматизації проєктування	3	1	залік
	Обсяг нормативних освітніх компонент	82	-	-

Дисципліни вільного вибору студента циклу професійної підготовки

ВК 05	Дисципліна 1**	6	1	*
ВК 06	Дисципліна 2**	6	1	*
ВК 07	Дисципліна 3**	6	1	*
ВК 08	Дисципліна 4**	6	1	*
ВК 09	Дисципліна 5**	6	1	*
ВК 10	Дисципліна 6**	6	1	*
ВК 11	Дисципліна 7**	6	1	*
ВК 12	Дисципліна 8**	6	1	*
ВК 13	Дисципліна 9**	6	1	*
ВК 14	Дисципліна 10**	6	1	*
	Обсяг вибіркових освітніх компонент	60	-	-
	Загальний обсяг освітніх компонент циклу	142	-	-

3. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

ОК 29	Виробнича практика	4,5	-	залік
ОК 30	Технологічна практика	4,5	-	залік
ОК 31	Експлуатаційна практика	6,0	-	залік
	Загалом за практичним компонентом	15,0	-	-

4. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

ОК 32	Атестаційний екзамен	1,5	-	екзамен
	Загальний обсяг освітньої програми	240	-	-

* - форма підсумкового контролю визначається навчальним планом;

** - освітня компонента визначається за результатами вибору студентів відповідно до встановленого порядку.

Логічна послідовність вивчення освітніх компонент визначається їх черговістю за початком вивчення (для освітніх компонент, які вивчаються протягом кількох семестрів початок вивчення освітніх компонент визначається першим семестром їх вивчення). Освітні компоненти наступної черги не можуть вивчатися до (або одночасно з початком) вивчення освітніх компонент попередньої черги.

Черговість вивчення освітніх компонент:

- 1) освітні компоненти першої черги:
історія України та української культури;
українська мова;
іноземна мова;
хімія;
фізика;
вища математика;
обчислювальна техніка та програмування;
водопідготовка;
безпека життєдіяльності та основи охорони праці;
матеріалознавство та технологія матеріалів.
- 2) освітні компоненти другої черги:
теоретична механіка;
технічна механіка;
гідрогазодинаміка;
технічна термодинаміка;
тепломасообмін;
основи енергетичного аудиту;
виробнича практика.
- 3) освітні компоненти третьої черги:
теплотехнологічні процеси та установки;
котельні установки;
теплові електричні станції;
технологічна практика.
- 4) освітня компонента четвертої черги:
економічна оцінка проектів енергозбереження та планування виробництва;
системи виробництва та розподілу енергоносіїв;
автоматизація тепло-енергетичних установок;
холодильні установки та трансформатори теплоти;
експлуатаційна практика.
- 5) освітня компонента п'ятої черги:
комплексний державний екзамен.
- 6) черговість вивчення інших освітніх компонент освітньої програми визначається навчальним планом.

4. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (кваліфікаційного іспиту)
Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту	Єдиний державний кваліфікаційний іспит (кваліфікаційний іспит) має перевіряти досягнення результатів навчання

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В Українському державному університеті залізничного транспорту функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітню програму, ступінь вищої освіти та кваліфікацію;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти.

Таблиця 1 – Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Таблиця 2 – Матриця відповідності результатів навчання та освітніх компонент

Програмні результати навчання	Освітні компоненти																																	
	OK01	OK02	OK03	OK04	OK05	OK06	OK07	OK08	OK09	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16	OK17	OK18	OK19	OK20	OK21	OK22	OK23	OK24	OK25	OK26	OK27	OK28	OK29	OK30	OK31	OK32	OK33	
PH 01								+	+	+	+																						+	+
PH 02				+	+					+		+																				+	+	+
PH 03	+	+	+	+	+																											+	+	
PH 04							+																									+	+	+
PH 05																																+	+	+
PH 06						+	+																									+	+	
PH 07						+	+																									+	+	+
PH 08																		+														+	+	+
PH 09	+	+	+	+	+	+													+	+												+	+	+
PH 10						+	+													+		+	+	+	+	+					+	+	+	
PH 11								+																								+	+	+
PH 12																																+	+	+
PH 13									+																							+	+	+
PH 14																																+	+	+
PH 15																																+	+	+
PH 16						+	+		+																							+	+	+
PH 17						+	+																									+	+	+
PH 18																																+	+	+

Доцент кафедри теплотехніки, теплових
двигунів та енергетичного менеджменту

Є.Є. Счастний

В.о. завідувача кафедри теплотехніки, теплових
двигунів та енергетичного менеджменту

О.В. Василенко

Ст. викладач кафедри теплотехніки, теплових
двигунів та енергетичного менеджменту

О.В. Панчук

Голова органу студентського самоврядування
механіко-енергетичного факультету,
студент 1 курсу (перший
(бакалаврський) рівень)

Д.О. Грибанов